

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 14 0 U 002804 15 Uvp
Banjaluka, 08. marta 2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrk i Edine Čupeljić, članova vijeća, uz učešće zapisničara Margarete Nikić, u upravnom sporu po tužbi tužioca M. B. iz K., protiv rješenja tuženog Fonda, B., broj: ... od 23. juna 2015. godine, u predmetu ostvarivanja prava na starosnu penziju, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu, broj: 14 0 U 002804 15 U od 03. septembra 2015. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 08. marta 2018. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom je odbijena tužba protiv uvodno označenog akta tuženog, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Filijale tuženog u I. S., broj: ... od 14. maja 2015. godine, a tim rješenjem je ponovljen postupak po službenoj dužnosti, poništeno je privremeno rješenje prvostepenog organa isti broj od 27. januara 2014. godine i odlučeno tako da se odbija zahtjev tužioca za ostvarivanje prava na starosnu penziju.

Odbijanje tužbe je obrazloženo razlozima da je osporeni akt pravilan i zakonit, jer da sadrži pravilne razloge koje prihvata i taj sud. Tužilac je nakon prestanka obaveznog osiguranja s danom 31. decembrom 2013. godine, ponovo prijavljen na obavezno osiguranje retroaktivno dana 03. januara 2014. godine, s početkom od dana 01. januara 2014. godine, te da je u prijavi naveden osnov plaćanja doprinosa „imenovano lice 49“. Istovremeno je dana 08. januara 2014. godine, podnio zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju. Kako tužiocu nakon 31. decembra 2013. godine, nije prestalo obavezno osiguranje u smislu člana 87. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 134/11 i 82/13, u daljem tekstu: Zakon o PIO), nije se mogao usvojiti zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju. U pogledu navoda tužbe koji se odnose na menadžerski ugovor za obavljanje posla direktora preduzeća bez naknade, da nije postojala obaveza prijave na obavezno osiguranje radi plaćanja doprinosa, jer ta obaveza postoji samo kada lice ostvaruje platu i druga primanja u skladu sa odredbama Zakona o doprinosima. U situaciji kada je bio prijavljen na obavezno osiguranje, u smislu člana 12. stav 1. tačka g. Zakona o PIO kao član organa upravljanja i organa nadzora koji za svoj rad prima platu, da je prijavljivanje tužioca kao obveznika doprinosa Poreskoj upravi imalo za posljedicu da mu nije prestalo osiguranje, pa je nakon odjave sa osiguranja sam prouzrokovao okolnosti koje su dovele do odbijanja zahtjeva za ostvarivanje prava na starosnu penziju.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tužilac osporava njenu zakonitost, iz razloga propisanih članom 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Ističe da sud nije cijenio

navode tužbe, da nije pravilna konstatacija da se nije trebao prijavljivati Poreskoj upravi i da je poslove direktora kao vlasnik P. d. „M.“ trebao obavljati „na crno“. Ne radi se o obaveznom osiguranju u smislu odredbi članova 11. i 12. Zakona o PIO, te da za ispunjenost uslova za penziju nije potreban prestanak obaveznog osiguranja, jer su mnogi penzioneri prijavljeni na obavezno osiguranje nakon donošenja odluke Ustavnog suda Republike Srpske, broj: ... od 30. oktobra 2013. godine, objavljene u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj: 96/13, kojom je utvrđeno da član 141. stav 1. Zakona o PIO nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske. Prijava je podnesena Poreskoj upravi dana 03. januara 2014. godine, bez obaveze plaćanja doprinosa, bez navedenog radnog vremena i bez predviđene osnovice za uplatu doprinosa. Rješenje kojim je tužiocu priznato pravo na starosnu penziju je doneseno 27. januara 2014. godine, pa da je tuženi imao sve potrebne podatke i direktan uvid u poresku prijavu. Na činjenicu da je ponovo prijavljen, tuženi se pozvao dana 14. maja 2015. godine kada je ponovljen postupak, tvrdeći da je prijava od 03. januara 2014. godine retroaktivna, da se radi o obaveznom osiguranju i da ova činjenica nije bila poznata tužiocu. Smatra da nije bilo zakonskog osnova za ponavljanje postupka i primjenu člana 234. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 13/02, 87/07 i 50/10, u daljem tekstu: ZOUP), da se nikakve nove činjenice nisu otkrile, jer je sve bilo dostupno tuženom koji je po zakonu dužan da vodi matičnu evidenciju osiguranika. Ukoliko su ispunjeni uslovi za postupanje tuženog, da je trebalo primijeniti član 147. Zakona o PIO iz razloga što su tuženom bile poznate činjenice i što je tužilac oštećen primjenom propisa o ponavljanju postupka, jer je uskraćen za primanja po osnovu penzije za period 01. januara 2014. godine do 16. avgusta 2015. godine.

U odgovoru na zahtjev tuženi navodi da osporenim aktom nisu povrijeđene odredbe Zakona o PIO, niti pravila postupka po zahtjevu tužioca, a niti je povrijeđen društveni interes. Ostaje kod navoda iznesenih u obrazloženju osporenog akta i predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, presudu i cjelokupne spise predmeta ovog upravnog spora i predmetne upravne stvari, saglasno članu 39. ZUS ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa proizlazi da je postupak koji je ponovljen prvostepenim rješenjem, okončan privremenim rješenjem Filijale tuženog u I. S. od 27. januara 2014. godine, kojim je odlučeno da tužilac ostvaruje pravo na starosnu penziju počev od 01. januara 2014. godine u iznosu od 579,74 KM mjesečno i da će se isplata penzije vršiti od 01. januara 2014. godine. Prvostepeno rješenje od 14. maja 2015. godine je obrazloženo razlozima da je tuženi provodeći postupak donošenja konačnog rješenja po službenoj dužnosti, utvrdio da je tužilac dana 08. januara 2014. godine podnio zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju. Odlučujući o pravu na penziju, uvidom u uvjerenje o podacima registrovanim u matičnoj evidenciji osiguranika od 27. januara 2014. godine i na osnovu rješenja o prestanku radnog odnosa, broj: 32/13 od 31. decembra 2013. godine koje je donijela firma „M.“ d.o.o. K.-I. I., tužiocu je prestalo osiguranje sa danom 31. decembrom 2013. godine. Na osnovu tih činjenica priznato mu je pravo na starosnu penziju sa danom 01. januarom 2014. godine kao prvim narednim danom nakon prestanka obaveznog osiguranja. U postupku pokrenutom po službenoj dužnosti radi donošenja konačnog rješenja, nakon pribavljanja podataka o plati za 2013. godinu i uvidom u uvjerenje o podacima registrovanim u matičnoj evidenciji osiguranika od 11. marta 2015. godine, utvrđeno je da je tužilac retroaktivno prijavljen na obavezno osiguranje sa danom 01. januarom 2014. godine, da je na dan podnošenja zahtjeva i ostvarivanja prava na penziju bio u obaveznom osiguranju kao osiguranik samostalnih djelatnosti-član organa upravljanja ili organa nadzora. Uvidom u karticu pregleda podataka dobijenih od Poreske uprave Republike Srpske je

utvrđeno da je prijava na obavezno osiguranje podnesena retroaktivno dana 03. januara 2014. godine.

U ovom slučaju rješenje od 27. januara 2014. godine kojim je tužiocu priznato pravo na starosnu penziju je zasnovano na činjenici da je tužiocu prestalo obavezno osiguranje sa danom 31. decembrom 2013. godine. U kasnijem postupku provedenom po službenoj dužnosti tuženi je utvrdio da su te činjenice drugačije, da tužiocu nije prestao status osiguranika. Kako se radi o činjenici koja je postojala u vrijeme rješavanja, a bila je nepoznata tuženom, ispunili su se uslovi za ponavljanje postupka iz člana 234. stav 1. ZOUP.

Nije u pravu tužilac kada tvrdi da za ostvarivanje prava na starosnu penziju nije od značaja činjenica da tužiocu u vrijeme podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na starosnu penziju nije prestao status osiguranika, jer je takav stav u suprotnosti sa članom 87. Zakona o PIO prema kojem se pravo na starosnu penziju obezbjeđuje nakon prestanka osiguranja, članom 118. stav 2. istog zakona kojim je propisano da zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju osiguranik može da podnese nakon prestanka osiguranja, te članom 16. istog zakona prema kojem se status osiguranika u obaveznom osiguranju stiče podnošenjem prijave u Jedinствeni sistem koji je podnio uplatilac doprinosa, a prestaje podnošenjem odjave.

Prigovor da je tuženi trebao primijeniti član 147. Zakona o PIO, kojim je propisano da prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja prestaju u slučaju kada se naknadno utvrdi da nisu bili ispunjeni uslovi za ostvarivanje prava je bez osnova, jer se ne odnosi na predmetni slučaj. Tužilac je u vrijeme podnošenja zahtjeva imao ispunjene uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju popisane Zakonom o PIO, ali je po ispunjenju tih uslova nakon odjave sa osiguranja ponovno prijavljen, pa je sam prouzrokovao okolnosti koje su dovele do odbijanja zahtjeva za ostvarivanje prava, što je pravilno navedeno u obrazloženju pobijane presude.

Na drugačije odlučivanje ne utiče ni pozivanje na odluku Ustavnog suda Republike Srpske, broj: ... od 30. oktobra 2013. godine, kojom je utvrđeno da nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske član 141. stav 1. Zakona o PIO, kojim je bilo propisno da korisniku penzije koji u skladu sa ovim zakonom stekne status osiguranika u obaveznom ili dobrovoljnom osiguranju, izuzev osiguranika iz člana 12. tačka g) i d) ovog zakona, isplata penzije se obustavlja za period tog osiguranja. U ovom slučaju se ne radi o toj situaciji, jer tužiocu nije obustavljena isplata penzije kao korisniku penzije zbog sticanja statusa osiguranika u obaveznom osiguranju, nego je odbijen njegov zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju zbog toga što je vrijeme podnošenja zahtjeva imao status osiguranika, pa nije došlo do prestanka osiguranja u smislu člana 87. Zakona o PIO, za koju činjenicu je nadležni organ saznao naknadno u smislu člana 234. stav 1. ZOUP.

Kod takvog stanja stvari nisu ispunjeni uslovi da se udovolji zahtjevu tužioca. S obzirom da donošenjem pobijane presude nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti iz člana 35. stav 2. ZUS, jer nisu ostvareni osnovi za poništenje akta iz člana 10. istog zakona, na osnovu člana 40. stav 1. ZUS, zahtjev tužioca se odbija.

Zapisničar
Margareta Nikić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podračić